

earthresQue

SFI senter for bærekraftig bruk av
overskuddsmasser og avfall i den sirkulære
økonomien

Norges miljø- og biovitenskapelige universitet
Fakultet for miljøvitenskap og naturforvaltning
SFI earthresQue
v. senterleder H.K. French, og Styreleder, M. Sparrevik

Klima- og miljødepartementet
Kongens gate 20
0153 Oslo
Norge

Dato
20.02.2023

Nærings- og fiskeridepartementet
Kongens gate 8
0032 Oslo
Norge

Innspill fra SFI earthresQue til Klima- og miljødepartementet og Nærings og fiskeridepartementets Stormøte om sirkulær økonomi 3. februar 2023.

Stormøtet om sirkulær økonomi fredag 3. februar viste at både næringsliv og myndigheter har en proaktiv innstilling for å sikre at samfunnet går fra lineære til sirkulære løsninger og forretningsmodell noe som er avgjørende for å nå klimamål og en oppnå bedre ressursutnyttelse.

earthresQue er et Senter for Forskningsdrevet Innovasjon (SFI) finansiert av Norges forskningsråd. Senteret vil utvikle teknologier og systemer for bærekraftig håndtering og behandling av avfall og overskuddsmasser. Vi ønsker derfor å fremme våre innspill om sirkulær økonomi basert på et massehåndteringsperspektiv.

Hele verdikjeden for massebruk og håndtering må samordnes og det må tilrettelegges og stimuleres for sirkulære forretningsmodeller gjennom følgende tiltak:

- Stille krav til sirkulære innkjøp og prosent-andel av gjenvunnet materiale i offentlige anbud som omhandler massehåndtering.
- Utarbeide krav til sertifisering av resirkulerbart materiale slik at innkjøpere vet hvilke kvaliteter som det skal spørres etter.
- Uttak av jomfruelig materiale (pukk, sand) må koste mer. Dette er ikke fornybare ressurser som har store natur/arealomkostninger.
- Være mer kostbart å deponere enn å gjenbruke. En statsavgift for masser/BA avfall til deponi lik den som ble innført i 1999 og/eller deponiskatt bør vurderes.

Dagens regelverk for håndtering av forurensede masser er basert på et føre-var-prinsipp ved eksponering for miljøgifter. Her må regelverket balanseres mot

hensyn til behov for sirkulære løsninger og ombruk, samt beskyttelse av naturmiljø.

- Forskjeller mellom produktregelverket og avfallsregelverket må utjevnes slik at masser lettere kan friklasseres og bli nyttiggjort for andre formål. I dag stilles andre krav til gjenvunnede masser enn jomfruelige masser.
- FNs naturavtale tilsier at det er behov for økt vern av naturområder. Samtidig stiller et stadig strengere kjemikalierregelverk basert på tilstandsklasser krav til mer utgraving av forurenset grunn, ofte med store klimautslipp og ødelegging av naturområder som følge. Her bør regelverket gjennomgå for å gi mer balanserte tiltaksløsninger.
- Kompetansen og metodikken for å vurdere effekter på naturmiljø i forurensningssaker må økes og nye beslutningsmodeller må utvikles

Effektiv massehåndtering og gjenvinning er arealkrevende, noe som må tas hensyn til i arealplanlegging og konsesjoner.

- Forvaltningen (fylker og kommuner) må sørge for at det settes av arealer for midlertidig lagring og gjenvinningsanlegg av masser og BA-avfall.
- Deponering av større mengder med avgangsmasser i steinbrudd eller fjorder er ofte kontroversielt når det skal utredes ny gruveindustri. Da løsninger for gjenvinning og avfallsminimering finnes, bør dette stilles krav til som en del av driftstillatelsen/utslippstillatelsen.

Magnus Sparrevik
Styreleder earthresQue

Helen French
Senterleder earthresQue

